

رحیم پور در پاسخ به سوالی درباره ائتلاف امنیتی جدیدی که میان ۴ کشور ایران،روسیه،پاکستان وافغانستان برای مقابله با داعش در افغانستان شکل گرفته گفت: ما علاقه داریم کاری که در سوریه کردیم در افغانستان هم انجام دهیم. البته هنوز تفاهمی نداشتیم اما به خصوص درباره مناطق مرزی که پاکستان قادر به مقابله نبود گفته بودیم که اگر بخوانند مانند اقدام ترکیه در سوریه ما هم می توانیم وارد خاک پاکستان شویم.

معاون سابق آسیا و اقیانوسیه وزارت خارجه و مسئول کمیته کاری مذاکرات خزر در گفت و گو با خراسان مطرح کرد:

جزئیات جدید از تعیین رژیم حقوقی خزر

رحیم پور : با توجه به رویکردهای جدید پاکستان و هند، پارگیری ها در منطقه تغییر کرده است

هادی محمدی- براساس خبرهایی که در هفته های اخیر به صورت رسمی و غیر رسمی منتشر شده است، ظاهرا کار تدوین کنوانسیون مهم رژیم حقوقی دریای خزر نهایی شده و در آستانه امضای سران پنج کشور حوزه این دریا قرار گرفته ایم. سران پنج کشور ایران، قزاقستان، آذربایجان، روسیه و ترکمنستان قرار است ۲۱ مرداد در شهر اکتائو قزاقستان گردهم آیند و کنوانسیون را که تا کنون آماده و تدوین شده است امضا کنند. درباره این موضوع یکی از کسانی که می تواند اطلاعات و تحلیل های دست اول ارائه کند، ابراهیم رحیم پور آخرین معاون آسیا و اقیانوسیه وزارت خارجه است که مسئول کمیته کاری مذاکرات خزر هم بوده است. او البته زمستان سال گذشته پس از ۵۰ ماه مسئولیت این معاونت، همزمان با تغییرات ساختاری وزارت خارجه و برچیده شدن معاونت آسیا و اقیانوسیه، بازنشسته شد اما سوابق حضور در این مذاکرات مهم سبب شد برای یک گفت و گوی مشروح میزبان وی در دفتر روزنامه خراسان باشیم. البته خزر تنها مسئله ای نیست که در گفت و گوی ۸۰ دقیقه ای خبرنگار خراسان با ابراهیم رحیم پور مورد بررسی قرار گرفت. این روزها و با بدعهدی آمریکا به برجام و ناامیدی نسبی به غرب برای خشنی کردن تحریم های آمریکا، نگاه مثبت برخی تحلیلگران به سمت حضور فعال تر ایران در کشورهای شرقی به ویژه حوزه آسیایی بیش از گذشته شده است. سفرهای متعدد مقامات کشورمان به کشورهای این حوزه از یک سو و پالس های مثبت این کشورها برای همکاری در دوران برجام بدون آمریکا از سوی دیگر به پررنگ شدن این نقش کمک به سزایی کرده است. بنابراین شرایط فعلی روابط ما با کشورهای آسیای میانه، ترکیه، شبهه قاره و شرق دور از جمله سوالات ما از رحیم پور بود، جایی که او لابه لای پاسخ هایش خبرهای جدید هم ارائه می کرد. همچنین از رحیم پور درباره ائتلاف امنیتی جدید در شرق هم سوال کردیم که وی توضیحاتی درباره این ائتلاف بیان کرد. مشروح گفت و گوی خراسان را با ابراهیم رحیم پور می خوانید.

هادی محمدی- براساس خبرهایی که در هفته های اخیر به صورت رسمی و غیر رسمی منتشر شده است، ظاهرا کار تدوین کنوانسیون مهم رژیم حقوقی دریای خزر نهایی شده و در آستانه امضای سران پنج کشور حوزه این دریا قرار گرفته ایم. سران پنج کشور ایران، قزاقستان، آذربایجان، روسیه و ترکمنستان قرار است ۲۱ مرداد در شهر اکتائو قزاقستان گردهم آیند و کنوانسیون را که تا کنون آماده و تدوین شده است امضا کنند. درباره این موضوع یکی از کسانی که می تواند اطلاعات و تحلیل های دست اول ارائه کند، ابراهیم رحیم پور آخرین معاون آسیا و اقیانوسیه وزارت خارجه است که مسئول کمیته کاری مذاکرات خزر هم بوده است. او البته زمستان سال گذشته پس از ۵۰ ماه مسئولیت این معاونت، همزمان با تغییرات ساختاری وزارت خارجه و برچیده شدن معاونت آسیا و اقیانوسیه، بازنشسته شد اما سوابق حضور در این مذاکرات مهم سبب شد برای یک گفت و گوی مشروح میزبان وی در دفتر روزنامه خراسان باشیم. البته خزر تنها مسئله ای نیست که در گفت و گوی ۸۰ دقیقه ای خبرنگار خراسان با ابراهیم رحیم پور مورد بررسی قرار گرفت. این روزها و با بدعهدی آمریکا به برجام و ناامیدی نسبی به غرب برای خشنی کردن تحریم های آمریکا، نگاه مثبت برخی تحلیلگران به سمت حضور فعال تر ایران در کشورهای شرقی به ویژه حوزه آسیایی بیش از گذشته شده است. سفرهای متعدد مقامات کشورمان به کشورهای این حوزه از یک سو و پالس های مثبت این کشورها برای همکاری در دوران برجام بدون آمریکا از سوی دیگر به پررنگ شدن این نقش کمک به سزایی کرده است. بنابراین شرایط فعلی روابط ما با کشورهای آسیای میانه، ترکیه، شبهه قاره و شرق دور از جمله سوالات ما از رحیم پور بود، جایی که او لابه لای پاسخ هایش خبرهای جدید هم ارائه می کرد. همچنین از رحیم پور درباره ائتلاف امنیتی جدید در شرق هم سوال کردیم که وی توضیحاتی درباره این ائتلاف بیان کرد. مشروح گفت و گوی خراسان را با ابراهیم رحیم پور می خوانید.

*یکی از مهم ترین مسائل در حوزه کاری شما بحث دریای خزر است. خبرهایی هم داریم که ظاهرا در اجلاس ماه اوت(مرداد) سران کشورهای ساحلی خزر در قزاقستان، کنوانسیون رژیم حقوقی خزر نهایی می شود. این خبر چقدر صحت دارد؟ فکر می کنید مهم ترین دستاورد در این کنوانسیون چه خواهد بود؟

دریای خزر بر اساس قرار دادهایی که در سال های ۱۹۲۰ و ۱۹۴۰ با شوروی داشتیم تعریف می شد و مبنای مسائل گوناگون به ویژه مرزهای ما در این دو موافقت نامه است. این دریا بین ایران و شوروی مشترک بود ولی از خط آستارا-حسینقلی نه روس ها پایین می آمدند و نه ما بالاتر می رفتیم. به لحاظ حقوقی، دریا مشاع بود و به صورت ۵۰-۵۰ به حساب می آمد، اما در واقع چنین نبود یعنی ما حدود ۱۵ درصد از بر این خط در اختیار داشتیم و بقیه را شوروی اداره می کرد. در واقع این خط حالت دیوار آهنین داشت و استفاده ای جز ماهیگیری نداشتیم. بعد از فروپاشی شوروی طبیعی بود که روسیه و سه کشور آذربایجان، قزاقستان و ترکمنستان با هم دیگر مرزهای خشکی در ربایی را مشخص کنند اما در مرزهای دریایی چون یک طرف ایران قرار داشت باید مذاکره با حضور پنج کشور انجام می شد. مذاکرات در سطح مدیران کل شروع شد و سپس به سطح معاونان و نمایندگان ویژه رسید و در نهایت این جلسات منظم شد و چهار جلسه سران نیز تا کنون برگزار شده است. در این ۲۱ سال، ۵۲ جلسه گروه کاری برگزار شده که آخرین آن در دیارپهشت بود. در نشست آخر کارها و اسناد جلسه سران تنظیم شد اما هنوز چند نکته باقی مانده است البته حضور آقای روحانی در جلسه نشست سران قطعی شده است.

*حضور آقای روحانی در قزاقستان به معنی امضای کنوانسیون است؟

این جلسه پنجمین نشست سران است که ایران هم سطح رئیس جمهور در آن شرکت می کند و نشو موافقت نامه شامل موافقت نامه های مبارزه باتروریسم، مبارزه با جرایم سازمان یافته، همکاری های مرزبانی، مقابله با حوادث، همکاری اقتصادی و حمل و نقل در خزر برای اهداف آماده کرد. آخرین تفاهات مربوط به امضای این شش موافقت نامه و هم تر از آن ها امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر است که البته موضوع تحدید حدود در صدی که در جامعه مطرح است در این کنوانسیون درج نشده و تعیین تکلیف این مسئله به آینده موکول شده است.

* این ۱۵ مایلی که روسیه به عنوان دریای سرزمینی اعلام کرده مورد توافق همه بوده است؟

بله همه توافق کرده اند. در واقع ما طبق حقوق دریاهام سه نوع آب داریم. آب های داخلی، آب های سرزمینی و آب های ماهیگیری. مرز رسمی همان آب های سرزمینی است که ما حد ۱۵ مایل را برای سرزمینی قرار دادیم و ۱۰ مایل برای ماهیگیری توافق کردیم. اما مسئله این است که این ۱۵ مایل از کجا شروع می شود که این محل اختلاف است. بر اساس حقوق دریاهای مول هایی وجود دارد که ما چون ساحل مقعر داریم و جزیره نداریم به ضرر ما ست و می گویم باید جوری ترسیم شود که شبهه کشورهای دیگر این دریا آب های داخلی داشته باشیم که محل اختلاف است. در نهایت برای خروج از بن بست قرار شد مسئله تحدید حدود در این کنوانسیون درج نشود و در یک بند به موضوع اشاره شود که تحدید مرزها متعاقبا توسط همه پنج کشور امضا می شود.

* اما مهم ترین مناقشه همین بوده و توقع افکار عمومی از این کنوانسیون همین تعیین حدود است.

بله ما هم قبول داریم اما دریاچه باقون منتهی شود. ما حتی در خلیج فارس هم با کشورهای عربی مشکلاتی داریم البته خوشبختانه ناوگان خارجی در خزر حضور ندارند و مشکل کمتر است. برای این که همه از امتیازات کشیتاری، ماهیگیری، محیط زیست، تحقیقات علمی، ترانزیت و... استفاده کنند، باید این مسائل در این کنوانسیون قانون مند شوند. می شد به خاطر اختلاف در مرزهای کنوانسیون را که دریا حرف های ما لحاظ می شد با فلامسکوت میماند که گزینه سوم را انتخاب کرد. *** دو تصور میان مردم وجود دارد که تقسیم یا ۵۰-۵۵ باشد و کشور های جدید باید ۵۰ درصد و کشور خودشان تقسیم کنند یا این که ۲۰ درصد به هر کشور برسد. مشکل آن را در چه طریقی است؟ ما چه در صدی را حق خود می دانیم که طرف های مقابل قبول نمی کنند؟** ما عدد نمی دهیم بلکه بر اساس مختصات جغرافیایی می گویم آب های داخلی ما کم می شود که مشکل زاست بنابراین باید مناطق خودمان را که اعتقاد داریم، دیگران قبول کنند یعنی دریا همچنان مشاع باشد و برای استخراج

از برجام خریدار دوم نفت ایران کشور هند بوده اما از طرفی هندی ها هم دنبال تقابل با آمریکا نیستند. به نظر می رسید هندی ها به دنبال تعادل هستند ولی مثل قبل نیستند. الان گرایش غربی آن ها بیشتر شده و عین حال کشوری نیست که جزو اقمار آمریکا باشد و برای خود وزن و سیاست مستقلی دارد.

هند دوره قبل هم خرید نفت خود را کاهش نداد اما آن ها بر اساس شناخت و مصالح خود عمل می کنند و پیوند راهبردی با ما ندارند که به خاطر ماریسک کنند. دوره قبل می خرید اما کمتر می توانستیم پول را برگردانیم بنابراین

هم کالای هندی می خریدیم هم کالا برای ما می خرید. در دوره جدید با همه تهدیدات ترامپ، هندی ها هنوز بحثی نداشته اند که نفت ماخر نخرند و به نظر می رسد هند مثل چین خرید نفت خود را ادامه می دهد البته ممکن است کاهش هایی داشته باشد. *** پروژه فرزادی به کجا رسید؟ چون هند می تواند در قبال خرید نفت ما سرما به گذاری داشته باشد.** بله قرار هم همین بود. الان روی قیمت گاز و نفت اختلاف هرطهایی وجود دارد و مذاکراتی در جریان بوده هست اما الان نمی دانم آخرین وضعیت چیست. *** به نظر شما نوع روابط ما با چین که ابعاد نظامی، اقتصادی، سیاسی و... پیدا کرده چقدر می تواند باعث شود این کشور در برجام ما با هم رایی داشته باشد و جلوی تحریم های آمریکا ایستادگی کند؟** کشورها سیاست ها و نظرات یکسان ندارند. درباره این که آمریکا نباید عقاید خود را تحمیل کند، هند و چین و روسیه نظر یکسان دارند و مخالف ترامپ هستند اما در واقعیات اقتصادی، از آن جا که حجم اقتصادی چین و هند بسیار بالاست این ها قاعدا برای جمعی که با ما دارند فداکاری نمی کنند. هر چند چین شریک اول ما ست و حدود ۴۰ میلیارد تعامل مالی داریم اما در برابر آمریکا رقم کوچکی است و نمی توان روی آن ها زیاد حساب کرد. قبل از برجام ما پول نفت خود را در یک حساب یوانی می گذاشتیم و از همان خرید می کردیم و ریسک نداشت اما باعث ورود کالاهای چینی به کشورمان شد که این هم از تبعات تحریم است.

* به تازگی مقامات امنیتی روسیه از اجلاس چهار جانبه اطلاعاتی با حضور ایران، روسیه، چین و پاکستان در سطح سران اطلاعاتی در اسلام آباد خبر داده اند که هدف این مقابله با داعش در افغانستان است و آیا حوزه کدام سازمان یا نهاد پیگیر مسائل است؟ شورای عالی امنیت ملی یا سیاه؟ درباره افغانستان تا کنون نشست ها و گروه های مختلف سه جانبه و چهار جانبه و چند جانبه داشتیم و خیلی متنوع و متعدد بوده است. ما درباره داعش با روسیه و چین نظرات نزدیکی داریم اما پاکستان سیاست های پرنوسانی درباره طالبان داشته است. در زمینه داعش هم که یک دیدیه جدید است و به افغانستان ورود کرده ما علاقه داریم کاری که در سوریه کردیم در افغانستان هم انجام دهیم که اگر دولت افغانستان همکاری کند طبیعتا توفیق بیشتر خواهد بود. البته ما هنوز تفاهمی نداشتیم اما به ویژه درباره ایداهای مرزی که مشابه داعش در افغانستان دارند اما افغانستان که اگر بخواهند مثل کار ترکیه در سوریه ما هم می توانیم وارد خاک پاکستان شویم.

* آیا این ائتلاف جدید عملیاتی خواهد شد؟ ما توجه به همکاری بیشتری خود دولت افغانستان و انتخابات جدید به نظر می رسد اسلام آباد آمادگی بیشتری برای همکاری با ما پیدا می کند اگر چه این موضوع منوط به این است که چه دولتی سرکار برآید. من فکر می کنم این مذاکرات، مذاکره از خوبی می تواند باشد. ما حتما برای تقابل با تروریست ها به ویژه داعش علاقه مند به همکاری هستیم و کشور های مذکور هم علاقه دارند. روسیه درباره داعش به آسیای میانه نگران است، چینی ها هم از این که از این مسیر به سین کیانگ برسند مشکل دارند اما افغانستان بیشتر توجه خود را به طالبان اختصاص داده است. *** آیا این ائتلاف همچون سوریه به یک اتاق عملیات مشترک نظامی امنیتی می رسد؟** منوط به همکاری بیشتری خود پاکستان و افغانستان است. در افغانستان نفوذ نظامی آمریکا وجود دارد و در مواردی ولی بهینیم که بعد از مذاکرات با دولت افغانستان در اجرائیات به موافقی می خود که مشخص است آمریکا یکی

از کنوانسیون خزر و موافقت نامه ها این است که ما هم مثل دیگران از این کنوانسیون بهره مند می شویم و از این لحاظ نگرانی نداریم اما درباره تقسیم دریا و سهم ما هنوز اتفاقی نیفتاده که جای نگرانی باشد. *** این کنوانسیون باید به تصویب مجلس برسد؟** بله نیاز به تصویب مجلس دارد. البته اگر دولتی بخواهد در دسر نداشته باشد از خبر این کنوانسیون می گذرد اما این هنر نیست که دولتی برای ارتخای خود مشکلی را به دولت بعدی بسپارد. البته سندی بسپارد. البته سندی است که رئیس جمهور امضا می کند و در شورای عالی امنیت ملی هم میاید می شود بالاتر این که این مصوبه (طبق روال قانونی) باید به تایید رهبری می برسد. همه مطمئن باشند که این تصمیمی گرفته شود. برخی می گویند وقتی این معلوم نیست چرا بقیه کنوانسیون را امضا می کنند؟ استنباط ما از کنوانسیون خزر و موافقت نامه ها این است که ما هم مثل دیگران از این کنوانسیون بهره مند می شویم و از این لحاظ نگرانی نداریم اما درباره تقسیم دریا و سهم ما هنوز اتفاقی نیفتاده که جای نگرانی باشد.

* این کنوانسیون باید به تصویب مجلس برسد؟ بله نیاز به تصویب مجلس دارد. البته اگر دولتی بخواهد در دسر نداشته باشد از خبر این کنوانسیون می گذرد اما این هنر نیست که دولتی برای ارتخای خود مشکلی را به دولت بعدی بسپارد. البته سندی بسپارد. البته سندی است که رئیس جمهور امضا می کند و در شورای عالی امنیت ملی هم میاید می شود بالاتر این که این مصوبه (طبق روال قانونی) باید به تایید رهبری می برسد. همه مطمئن باشند که این تصمیمی گرفته شود. برخی می گویند وقتی این معلوم نیست چرا بقیه کنوانسیون را امضا می کنند؟ استنباط ما از کنوانسیون خزر و موافقت نامه ها این است که ما هم مثل دیگران از این کنوانسیون بهره مند می شویم و از این لحاظ نگرانی نداریم اما درباره تقسیم دریا و سهم ما هنوز اتفاقی نیفتاده که جای نگرانی باشد.

* ظاهرا پاکستان گرایش های جدی امنیتی سیاسی به ایران پیدا کرده است. این را چطور تحلیل می کنید؟ دلیل این اتفاق چیست و اساسا پاکستان چقدر قابل اتکاست؟ آمریکا به تاثیر گذاری بیشتر در پاکستان علاقه مند است

رحیم پور : برای مقابله با داعش علاقه داریم کاری که در سوریه کردیم در افغانستان هم انجام دهیم

گفت و گو

رحیم پور در پاسخ به سوالی درباره ائتلاف امنیتی جدیدی که میان ۴ کشور ایران،روسیه،پاکستان وافغانستان برای مقابله با داعش در افغانستان شکل گرفته گفت: ما علاقه داریم کاری که در سوریه کردیم در افغانستان هم انجام دهیم. البته هنوز تفاهمی نداشتیم اما به خصوص درباره مناطق مرزی که پاکستان قادر به مقابله نبود گفته بودیم که اگر بخوانند مانند اقدام ترکیه در سوریه ما هم می توانیم وارد خاک پاکستان شویم.

کره جنوبی بعد از برجام تلاشش این بود که به بازار ایران برگردد و تا اندازه ای هم این اتفاق افتاد. ذات شان بر این است که ایران را بازار جذابی می دانند و سوابق خوبی از ما دارند و علاقه خودشان بر این است که بازار ایران را حفظ کنند اما این که ترامپ چه تاثیری بگذارد یا چشم پوشی کند باید صبر کرد ببینیم چه می شود. اگر فشارهای آمریکا زیاد باشد کره جنوبی خرید نفت از ایران را کم می کند البته شاید به صفر نرسد اما کاهش می دهد.

* توافق پولی که قرار بود با کره تغییر کند و یورو جایگزین دلار شود اتفاق افتاد؟

خبر نشد، حتی مهم تر این که قرار بود کره ای ها در ایران ۱۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری کنند به ویژه در ساخت بیمار ستان و تجهیزات بیمار ستانی ولی در این قسمت هم بعد از برکناری رئیس جمهور سابق کره کاری انجام نشد. در دوره برجام همکاری خوبی داشتند و بازگشت پول هایی که داشتیم به خوبی انجام شد اما کره جنوبی هم دارای نقاط ضعفی است که تحت تاثیر قرار می گیرد.

* ترکیه این روزها پالس های مثبتی را برای همراهی با ایران در برجام صادر می کند. تا چه میزان این پالس ها واقعی است و تا چه میزان به بازی آنکارا میان ایران و آمریکابرای رسیدن به مقاصدش به ویژه در منطقه ارتباط دارد؟

ترک ها از ایران در حوزه اقتصادی خاطرات خوشی دارند و بهره مند بودند و هستند. اردوغان هم سیاست های عادلانه ای دارد و آمریکا چیزی ندارد که به ترکیه بدهد. این کشور در این معادلات به ایران و روسیه نزدیک شده است. ما با ترکیه می توانیم کار کنیم و اشتراکات زیادی داریم و فکر می کنم روی ترکیه در دوره سخت بتوانیم حساب مثبت باز کنیم.

* درباره پیمان شانگهای، آخرین وضعیت حضور ما در این پیمان چگونه است و چه برنامه ای برای عضویت کشورمان در این سازمان داریم؟

تغییری در همکاری های ما با سازمان شانگهای ایجاد نشده و یکی از همکاران خوب این سازمان هستیم و همواره در سطح بالای این اجلاس حضور داریم. ما از گذشته عضو ناظر این سازمان بودیم که مذاکراتی هم برای عضویت کامل داشتیم اما هنوز وضعیت ما به عنوان عضو ناظر تغییر نکرده است.

* آیا در داخل کشور این اجماع وجود دارد که ایران عضو دائم شانگهای بشود؟

دریاچه هامان در استان خراسان در شمال شرقی ایران، یکی از زیباترین و بزرگترین دریاچه های جهان است. دریاچه هامان در استان خراسان در شمال شرقی ایران، یکی از زیباترین و بزرگترین دریاچه های جهان است. دریاچه هامان در استان خراسان در شمال شرقی ایران، یکی از زیباترین و بزرگترین دریاچه های جهان است. دریاچه هامان در استان خراسان در شمال شرقی ایران، یکی از زیباترین و بزرگترین دریاچه های جهان است.

به طور اصولی موافق حضور در این نهاد بین المللی هستیم و اجماع هم وجود دارد اما برای عضویت باید اساسنامه شانگهای در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد و این فرایند تنها در دولت نیست و مراجع دیگر قانونی کشورمان هم باید تایید کنند. البته برخی اعضای شانگهای هم هنوز رضایت کامل ندارند و باید ارزینی هایی نیز در این زمینه داشته باشیم اما در مجموع تا کنون در حوزه های امنیت، مبارزه با تروریسم، مسائل اقتصادی و ترانزیت، همکاری خوبی برای این سازمان بوده و این همکاری را ادامه می دهیم و برای عضویت دائم هم عجله ای نداریم.

* با توجه به حضور شما در معاونت آسیا و اقیانوسیه، تا چه میزان سیاست نگاه به شرق را موقی می دانید؟

ما ذات تفکرات جمهوری اسلامی قاعدا تا باید تعداد کشورهای را که کار می کنیم، زیاد کنیم و محدود نشویم البته منطقه همسایگان و کشور های آسیایی حیطه بهتری برای ما هستند تا آمریکای لاتین یا آفریقا. اگر مشکلات داخلی را حل کنیم سیاست خارجی روان تر خواهد بود. سیاست خار چی ما اسیر مسائل و گرفتاری های داخلی ما ست و اعصاب وزیر خارجه ما را بیشتر داخلی ها خرد می کنند تا خارجی ها. ما باید یک خانه تکانی کنیم البته معتقدم سیاست آسیایی ما بیشتر جواب می دهد اما نباید یک طرفه فقط با شرق تعامل کنیم و این باعث ضرر است. ما تعداد ایران خود را باید زیاد کنیم و با کشورهای بیشتری تعامل داشته باشیم.

* از زمانی که در اختیار روزنامه خراسان قرار دادید متشکرم.

* روس ها چه نفعی از این معادله می برند؟

نفع دارند و برخی شرکت های روسی هم حاضر هستند. علاقه ما به یک میلیون بشکه است اما به بازار هم بستگی دارد. حسن بازار روس ها این است که با تحریم اروپا و آمریکا به هم خورده و درچه های آن به سوی ما باز است و می توانیم صادرات مواد غذایی را گسترش دهیم بنابراین اگر در این قسمت مشکلات داخلی را مهار کنیم که ربطی هم به آمریکا ندارد، می تواند مکمل نفت مان باشد که به روس ها می دهیم. می شود یک حساب روبل و ریالی تاسیس کرد و دوطرف به عبارتی تبادل کالاهای نفتی و غیر نفتی داشته باشند. بازار جذابی است که به دلیل گرفتاری های ساختاری خودمان با همه نزدیکی های سیاسی نتوانستیم استفاده کنیم که شرم آور است و نشانه گرفتاری های داخلی ماست.

* روس ها می توانند در حوزه های هسته ای و نفتی

اثریشم چین موافق نیستند و از طرف دیگر امکانات ترانزیتی ما به سمت قفقاز و اروپا جذابیت زیادی برای هندی ها پیدا کرده و اگر بتوانیم هر چه زودتر راه آهنی را که به رشت متصل شده، به آستارا متصل و به رشت کالاهای هندی به اروپا کمک کنیم، آن ها به شدت استقبال می کنند چون هزینه باربری آن ها از این مسیر نصف خواهد شد. از این نظر یک درچه جدید برای اقتصاد کشور است که باید استفاده کنیم.

* مشکل این است که ما با سه کشور هند، چین و پاکستان دوست هستیم و رقابت میان آن ها و تلاش پاکستان برای پررنگ کردن بندر گوادر می تواند برای ما ضرر داشته باشد.

در سفر آقای روحانی به پاکستان هم گفته شد که ما همکاری و خواهر خواندگی چابهار و گوادر را می خواهیم و اصلا برای ما رقابت مطرح نیست. باید دقت کنیم که در بارگیری ها وارد نشویم و ماهم یک همکاری بشویم برای این که هم چین و هم هند بتوانند از آب های گرم استفاده و از مسیر ایران کالای خود را منتقل کنند. حتی ما دنبال خط آهن چابهار به گوادر هستیم و درباره خط انتقال برق هم کار کرده اما کاری به رقابت های موجود نداریم اما باید طوری رفتار کنیم که سوء تفاهم ایجاد نشود.

* درباره افغانستان گفته می شود تدوین سند همکاری اراهبردی دو کشور به مراحل خوبی رسیده است.

* ارزیابی شما چیست و آثار آن را چه می دانیم؟ از دوره آقای کرزای و بعد از این که با آمریکایی ها، اروپایی ها و ناتو سند راهبردی امضا کردند، صحبت از امضای این سند بین ما و افغانستان بود اما کرزای قسمت آب را جدا کرد و ما هم قبول نکردیم. اومی خواست قسمت اول را خودش امضا کند و قسمت سخت را برای رئیس جمهور بعدی بگذارد. آقای اشرف غنی که آمد مذاکرات مختلفی داشتیم و پنج کمیته تشکیل شد و فراز و نشیب هایی را نیز شاهد بودیم در نهایت قرار است در هر پنج کمیته از جمله کمیته آب به تفاهم برسیم.

فکر می کنم باید بشود چون نیاز های افغانستان به ما کم نیست و سند باید هم به نفع افغانستان و هم به ایران باشد. موضوع آب در افغانستان تابو شده در حالی که به صورت طبیعی بین کشور های همسایه قرار داد حقایقه وجود دارد البته می تواند چانه زنی شود اما اصلش که نمی تواند نباشد.

ما باره هیرمند قبل از انقلاب قرار داد حقایقه داریم اما برای هیرود این قرار داد را نپذیرش و سند سلما در آنجا تقریبا هررود را خشک کرده است. حال در حال راضی شدن هستند که مذاکرات شروع شود البته ممکن است طولانی باشد ضمن این که به شرط داخلی افغانستان نیز بستگی دارد.

* موضوع روابط ما با روس ها این روزها بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته و سفر آقای ولایتی به مسکو را هم شاهد بودیم. در خصوص تها تر نفتی بین تهران و مسکو وسوابق آن و این که چقدر عملی است و آیا اصلا می توان به روس ها امیدوار بود توضیح بفرمایید.

۱۲ ملاقات داشت و بحث این که روس ها نفت ما را در دوران تحریم به نام خودشان بفروشند پیش آمد. بعد از برجام و رفع تحریم ما مشکلی برای فروش نفت نداشتیم ولی برای این که بتوانیم حساب مشتری کی برای توسعه روابط اقتصادی داشته باشیم، تفاهم کردیم تا نفت به دهیم و پولش در حسابی در مسکو واریز شود و از آن پول خریده ها

صورت بگیرد. زمانی هم صحبت شد که ۵۰ درصد پول نقد ۵۰ درصد کالا بدهند و با ۱۰۰ هزار بشکه هم شروع بشود و تا یک میلیون بشکه برسد ولی اقدامی نشد. الان بحث این مدل دوباره مطرح شده تا روس ها از ما نفت بگیرند و ما هم کالا پول دریافت کنیم.